

OR Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door OR Rendement

OR Rendement is een nieuws- en adviesmagazine over medezeggenschap voor leden van de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging, ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs. OR Rendement behandelt de ontwikkelingen op de belangrijkste thema's voor medezeggenschap zoals personeelszaken, arbeidsomstandigheden en financiën. Tevens geeft OR Rendement praktische informatie over de werkwijze van de ondernemingsraad en personeelsvertegenwoordiging: wat zijn de rechten van medezeggenschap, hoe organiseer je verkiezingen, welke invloed kun je uitoefenen etc.

OR Rendement onderscheidt zich door:

- Beknopte artikelen met veel tips die de lezer direct in de dagelijkse praktijk kan gebruiken;
- Elke keer een gedegen vergelijkend warenonderzoek onder OR-dienstverleners;
- Veel signalerend nieuws over veranderende regelgeving;
- Interactieve, persoonlijke e-mailservice met nieuwe vacatures, sites, congressen en publicaties.

Meer informatie op: www.rendement.nl/or

Voordelig proefabonnement aanvragen? www.rendement.nl/or/abonneren

HET INSTELLEN VAN EEN EUROPESE ONDERNEMINGSRAAD

Op Europees niveau

Samenwerking op Europees niveau is voor veel mensen een ver-van-hun-bedshow. Toch is er in elk geval één verschijnsel waar Europese samenwerking in de praktijk wordt gebracht door 'gewone' mensen, namelijk de Europese ondernemingsraad (EOR). Wie in een concern werkt met vestigingen in de rest van Europa, kan te maken krijgen met de EOR. Een concern is in bepaalde gevallen namelijk verplicht om zo'n raad in te stellen.

In veel EU-lidstaten is medezeggenschap op nationaal niveau goed geregeld. Net zoals in Nederland zijn er in alle Europese landen vakbonden actief en bestaan er daarnaast vaak ook ondernemingsraden. De beperking van de medezeggenschap op bedrijfsniveau was echter dat zij ophield bij de grens. In de Wet op de ondernemingsraden (WOR) kan Nederland immers geen regels stellen voor besluitvorming in andere landen.

Richtlijn EOR

Om medezeggenschap op Europees niveau mogelijk te maken, stelde de Europese Commissie in 1994 de 'richtlijn EOR' op. Die richtlijn geeft werknemers van multinationals het recht om een Europese ondernemingsraad op te richten. De richtlijn EOR geldt voor alle EU-landen en voor de landen die deel uitmaken van

In twee artikelen besteedt OR Rendement aandacht aan de Europese ondernemingsraad (EOR). In dit eerste artikel leest u hoe de oprichting van een EOR werkt en waarop u moet letten. In het volgende nummer leest u meer over de invloed en mogelijkheden van de EOR.

de Europese Economische Ruimte (EER), maar geen lid zijn van de EU. Dat zijn Liechtenstein, Noorwegen en IJsland. De richtlijn bepaalt dat werknemers van ondernemingen in deze landen recht hebben op een Europese ondernemingsraad als de organisatie:

- ten minste duizend werknemers in dienst heeft, en;
- in minimaal twee landen is gevestigd waarbij in ieder land tenminste 150 werknemers werkzaam zijn.

Om te bepalen of uw organisatie instellingsplichtig is, moet u dus weten hoeveel werknemers in dienst zijn van de organisatie. Hierin heeft het hoogste management van ieder concern een informatieplicht. Het hoofdbestuur moet namelijk op verzoek van de werknemers of de vakbonden informatie verstrekken over de aantallen 'in de onderneming werkzame personen'. Ook de verdeling van de werknemers over de verschillende lidstaten valt onder die informatieplicht.

Instellingsverzoek

Als blijkt dat de organisatie aan de randvoorwaarden voor een EOR voldoet, kan een instellingsverzoek worden opgesteld. Het initiatief daarvoor kan bij het hoofdbestuur liggen of bij de werknemers zelf. In het laatste geval moeten ten minste honderd werknemers afkomstig uit minimaal twee landen of hun vertegenwoordigers het verzoek indienen bij het hoofdbestuur.

Stel dat u besluit om vanuit uw OR een instellingsverzoek in te dienen. U richt dat verzoek dan aan het hoogste Nederlandse bestuur van het concern. Dat bestuur heeft vervolgens de plicht om het verzoek verder te leiden naar het juiste niveau binnen de onderneming.

Prioriteitenlijst

Het hoofdbestuur is vervolgens verantwoordelijk voor de oprichting van de zogenoemde Bijzondere Onderhandelingsgroep (BOG). Hierin nemen medezeggenschappers uit alle betrokken landen zitting. De BOG onderhandelt met het hoofdbestuur over totstandkoming van een EOR. De richtlijn schrijft namelijk alleen maar voor dat multinationale ondernemingen hun

Niet-Europese organisaties met een EOR

Iedere EOR die wordt opgericht, valt onder het rechtssysteem van één specifiek land. Dit is het land waar de onderneming haar hoofdvestiging heeft. Zo valt de EOR van Philips onder Nederlands en die van Danone onder Frans recht. Er gelden bijzon-

dere regels voor ondernemingen zonder Europese hoofdvestiging, zodat uiteindelijk ook hun EOR onder een rechtssysteem van een lidstaat kan worden geschaard. Koplopers zijn de Amerikaanse multinationals, daarvan hebben er 162 een EOR.

werknemers moeten informeren en raadplegen. De werknemersvertegenwoordigers en het hoofdbestuur moeten dus zelf overeenstemming bereiken over de manier waarop de informatievoorziening en raadpleging nu precies in zijn werk gaan, hoe de samenstelling van de EOR eruit komt te zien en hoe vaak men bij elkaar komt. Om invulling te geven aan deze onderhandelingen is het slim om gebruik te maken van een prioriteitenlijst waarin de belangrijkste thema's zijn opgenomen. Een voorbeeld van zo'n lijst vindt u in het kader hiernaast.

Overeenkomst

Het uiteindelijke resultaat van de onderhandelingen moet worden vastgelegd in een overeenkomst. Volgens de richtlijn EOR moet de EOR-overeenkomst in ieder geval ingaan op de volgende zaken:

- ondernemingen waarop de overeenkomst betrekking heeft;
- omvang en samenstelling van de EOR;
- zittingsduur van de EOR-leden;
- de manier waarop de EOR wordt geïnformeerd en geraadpleegd;
- de manier waarop de informatievoorziening en raadpleging van de EOR wordt gekoppeld aan de nationale werknemersvertegenwoordiging;

Checklist prioriteitenlijst BOG

De Bijzondere Onderhandelingsgroep (BOG) onderhandelt met het bestuur over de vorm waarin de EOR wordt gegoten. Het is handig om daarbij gebruik te maken van een prioriteitenlijst van de thema's waarover overeenstemming moet worden bereikt. Zit u in die BOG? Maak dan gebruik van het volgende prioriteitenlijstje.

- ✓ Voorwaarden voor een land om een zetel te krijgen in de EOR.
- ✓ Aantal reguliere vergaderingen per jaar.
- ✓ Aantal EOR-leden en de verdeling tussen de landen.

- ✓ Rol van de vakbonden.
- ✓ Invulling van het recht om externe deskundigen in te schakelen.
- ✓ Tolken tijdens de vergaderingen en vertalingen van materiaal.
- ✓ Omvang Beperkt Comité.
- ✓ Vertrouwelijkheidsclausule in de overeenkomst en de risico's in de praktijk.
- ✓ Procedure voor informatie en raadpleging, inclusief het recht op buitengewone vergaderingen.
- ✓ Budget en kosten.
- ✓ Conflictbemiddeling en kosten van wettelijke ondersteuning.

- de frequentie, duur en locatie van de EOR-vergaderingen;
- de financiële en materiële middelen waarover de EOR moet beschikken;
- datum van inwerkingtreding, duur van de overeenkomst en de manier waarop de overeenkomst kan worden gewijzigd.

Kerntaak

Zodra de overeenkomst is ondertekend, is de Europese ondernemingsraad een feit. Uiteindelijk is de kerntaak van de EOR het

raadplegen en het uitwisselen van informatie over grensoverschrijdende aangelegenheden. De EOR heeft het recht om tijdig informatie te ontvangen over belangrijke ontwikkelingen binnen het concern. Die informatie moet volledig genoeg zijn om een goed oordeel te kunnen vormen over de mogelijke consequenties. Na die informatievoorziening kan raadpleging van de EOR volgen. Dit betekent dat de EOR na overleg met het management een advies uitbrengt waarmee het management rekening kan houden bij het nemen van het besluit.

Het dagboek van een Europese ondernemingsraad...

EOR van	EATON, opgericht in 2006. Aantal leden: 24.
Landen	A, B, CZ, D, DK, E, F, FIN, GB, I, N, NL, PL, RO
Hoogtepunt	Nieuwe verbeterde EOR-overeenkomst
Dieptepunt	Bij de start van de EOR: EOR-lid uit een zuidelijk land dat in het openbaar tegen EATON aan protesteren was. De verhoudingen waren hierdoor de eerste jaren behoorlijk verstoord
Bijzonderheid	Goede informele contacten met het Europese management
Rapporteur	Henk Vosmeijer
EOR van	Nielsen Company (voorheen VNU), opgericht in 2003. Aantal leden: 29.
Landen	A, B, BG, CH, CZ, CY, D, DK, E, F, FIN, GR, GB, H, I, IRL, LT, LV, N, NL, P, PL, RO, S
Hoogtepunt	Bij uitbrengen advies over outsourcing bezoekt een afvaardiging van de EOR de leverancier van de diensten in India
Dieptepunt	Management wisselt heel vaak en men moet iedere keer weer aan relatie werken
Bijzonderheid	25 deelnemende landen
Rapporteur	Hein van der Putten

Invloed

Raadpleging moet dus plaatsvinden op een moment dat de mening van de EOR er nog toe doet. Europese raden die werkelijk invloed willen uitoefenen en hun stem willen laten horen, zullen gebruik moeten maken van het recht op raadpleging. Het is raadzaam om het hier niet te laten bij het stellen van vragen tijdens een vergadering maar het advies, net zoals in de Nederlandse ondernemingsraad, schriftelijk uit te brengen.

Mariëlle van der Coelen, adviseur en trainer voor EOR'en bij de EOR Service van FNV. Formaat en medeauteur van 'De Europese ondernemingsraad, een handboek voor de praktijk', e-mail: marielle.vander.coelen@fnvformaat.nl